

2017

Watersport in Fryslân

Tips voor varen op het Friese water

Inhoudsopgave

Onbekommerd varen	3
1. Regels en veiligheid	4
Bruggen en sluizen	5
Verkeers- en gedragsregels op het water	6
Samen veilig varen	9
Snelvaren	10
Verkeersborden	12
Scheepvaartsituatie bij Franeker	13
De Afsluitdijk	15
Voorkom diefstal van uw boot of buitenboordmotor	17
Samen werken aan veiligheid	19
De Marrekrite	20
Werk aan het Van Harinxmakanaal	22
Winterrustgebieden	24
2. Vissen en zwemmen	26
Sportvissen in Fryslân	27
Veilig zwemmen in open water	28
Zwemwaterlocaties	30
3. Electrisch varen	32
Ervaar Fryslân vanaf het water: kom electrisch varen!	33
Belangrijke telefoonnummers en colofon	35

Onbekommerd varen

Welkom op het Friese water. De afgelopen jaren hebben we veel werk verzet om het vaargebied voor u nog aantrekkelijker te maken. Daar zijn we nog steeds druk mee bezig. Twee aquaducten komen dit jaar gereed. We breiden het aantal vaarroutes uit die speciaal voor elektrische boten zijn.

In het Friese merengebied en in de zuidoosthoek houden we dit jaar een proef met gratis openbaar vervoer voor toeristen die hier overnachten. U kunt dan één dag gratis met bus of trein de provincie verder verkennen.

In deze brochure vindt u meer praktische tips over varen, brugtijden en recreatiemogelijkheden. Ook treft u informatie aan over grote werkzaamheden aan vaarwegen.

Alles is erop gericht dat u onbezorgd kunt genieten van uw verblijf in onze provincie.

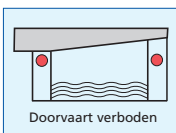
We bereiden ons voor op 2018, als Leeuwarden en Fryslân Culturele Hoofdstad van Europa zijn. Nog meer dan anders bruist Fryslân dan het hele jaar van de activiteiten. Een extra reden om terug te komen naar onze provincie.

Drs. A.A.M. Brok
Commissaris van de Koning
in de provincie Fryslân

1 Regels en veiligheid

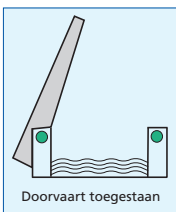

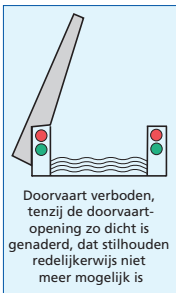
Doorvaart verboden

Doorvaart verboden,
wordt aanstonds
toegestaan

Doorvaart toegestaan

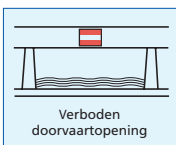
Doorvaart verboden,
tenzij de doorvaart-
opening zo dicht is
genaderd, dat stilhouden
redelijkerwijs niet
meer mogelijk is

Doorvaart gesloten brug
toegestaan, tegen-
liggende vaart mogelijk

Doorvaart gesloten brug
toegestaan, tegen-
liggende vaart verboden

Verboden
doorvaartopening

Bruggen en sluisen

Van 1 november tot 1 april worden de recreatiebruggen alleen op afroep bediend van ma t/m za tussen 09.00 en 17.00 uur.

Voor aanvraag voor opening op werkdagen belt u minimaal twee uren van tevoren, op zaterdagen minimaal 24 uur van tevoren.

Dit kan via **058 - 29 25 888, optie 4** (ma t/m vr, 08.00 - 16.00 uur).

Kijk voor een volledig overzicht van de bedieningstijden op www.fryslan.frl/bedieningstijden of in de **Watersport-app**.

Wat te doen bij brug of sluis?

- Vaar zo ver mogelijk in de richting van de brug of sluis.
- Als het druk is op de weg worden de boten verzameld en moet u even wachten.
- Sluit achteraan aan en wacht uw beurt af.
- Wanneer de lichten groen en rood geven, kunt u in de richting van de brug varen. Dit is het teken dat de brug opengaat.
- Vaar bij een geopende brug vlot door.
- Strijk bij drukke bruggen zo mogelijk de zeilen en mast.
- Volg de aanwijzingen van de brug- en sluiswachters op.
- Is bij een wachtplaats het bord B.5 geplaatst, dan bent u verplicht voor dit bord te wachten. Ook als u niet wilt doorvaren, houdt u de doorvaart vrij.

Bruggen op afstand bediend

Niet op elke brug zit een brugwachter. Een brugwachter bedient soms verschillende bruggen, ook op afstand. Dit doet hij met behulp van camera's. Zorg dan dat u uw schip binnen het bereik van de camera's afmeert. Zo kan de brugwachter zien of er schepen zijn die de brug willen passeren. Indien er een aanmeldknop aanwezig is, dient u daar op te drukken voor aanvraag van een bediening.

Brugseinen

De lichten bij bruggen zijn rood, groen en geel. Hiermee geeft de brugwachter seinen aan de scheepvaart. Dit zijn de belangrijkste brugseinen.

Verkeers- en gedragsregels op het water

Elk jaar komen veel toeristen naar Fryslân om te genieten van ons prachtige watersportgebied. Op het water is het noodzakelijk dat iedereen rekening met elkaar houdt. Net als op de weg gelden er ook verkeersregels op het water.

- Verander niet plotseling van koers;
- Zorg dat u rondom goed zicht heeft en kijk regelmatig achterom;
- Voer tijdig de juiste navigatieverlichting;
- Anker niet bij bruggen, sluizen, werkschepen met uitstaande ankers en in het midden van een vaarwater;
- Voorkom laveren op drukke vaarroutes en houd het midden vrij voor grote schepen;
- Blijf uit de buurt van visnetten. Deze zijn gemarkeerd met vlaggetjes of een bord met een rood/witte ruit. Passeer de visnetten altijd aan de witte kant van het bord;
- Bewaar de rust in de natuur- en woongebieden;

- Zwemmen in de vaargeul, bij bruggen, sluizen en wachtplaatsen is niet toegestaan;
- Een vaarbewijs is verplicht voor het besturen van snelle motorboten. Dit zijn alle boten die sneller kunnen varen dan 20 km/u. De vaarbewijsplicht geldt ook voor niet-snelvarende boten die langer zijn dan 15 meter.

Hoofdvaarweg Lemmer-Delfzijl

Het Prinses Margrietkanaal is samen met het Van Starckenborghkanaal en het Eemskanaal in Groningen onderdeel van de hoofdvaarweg Lemmer-Delfzijl. Deze hoofdvaarweg is in beheer en eigendom van het Rijk. Rijkswaterstaat ondersteunt op deze hoofdvaarweg het scheepvaartverkeer en zorgt daar voor een vlotte en veilige doorvaart. Kijk voor de bedientijden van de bruggen en sluizen op www.vaarweginformatie.nl en meer vaartips op www.rijkswaterstaat.nl/recreatievaart.

Wie heeft voorrang?

- Kleine schepen (korter dan 20 meter) moeten voorrang verlenen aan grote schepen, passagiersschepen, veerponten en sleepboten;
- Een klein schip mag bij het vertrekken medewerking vragen van een ander klein schip;
- Hoofdvaarwater gaat voor nevenvaarwater. Schepen die stuurboordswal (rechts) houden in het hoofdvaarwater hebben voorrang op andere schepen, ongeacht de lengte en grootte.

Snelheid

- Denk om uw vaarsnelheid en die van de overige scheepvaart. Een vrachtschip vaart soms sneller dan u verwacht;
- Voor de meeste wateren in Fryslân geldt een maximum vaarsnelheid van 6 of 9 km/u;
- In havens en in de bebouwde kom geldt een maximumsnelheid van 6 km/u;
- Op het Van Harinxmakanaal, het Prinses Margrietkanaal en het Johan Frisokanaal geldt een maximumsnelheid van 12,5 km/u;
- Snelvaren mag in Fryslân alleen in vijf speciale snelvaargebieden. Kijk voor de gebieden en regels op www.fryslan.frl/snelvaren.

Minimumleeftijd besturen boot

- Alle boten langer dan 15 meter: 18 jaar (vaarbewijs verplicht);
- Snelle motorboot, jetski en waterscooter die sneller kunnen dan 20 km/u: 18 jaar;
- Motorboot en zeilboot, korter dan 15 meter, max. 20 km/u: 16 jaar;
- Open motorboot, korter dan 7 meter, max. 13 km/u: 12 jaar;
- Zeil- en roeiboortjes, korter dan 7 meter: alle leeftijden.

Samen veilig varen

'Varen doe je samen' is het motto voor zowel de recreatievaart als de beroepsvaart. Om de veiligheid te vergroten zijn er regels op het water. Drie belangrijke aandachtspunten voor 2017 zijn:

- Vaar aan stuurboordwal en gebruik recreatiegeulen;
- Passeer bruggen en sluizen vlot;
- Denk om uw snelheid in verband met de golven en de eventuele zuiging die uw schip veroorzaakt.

Het vaarplezier kan nog meer vergroot worden met het naleven van de volgende tips:

- Begin met een goede voorbereiding. Tank, check, denk! Vul tijdig brandstof bij. Controleer uw schip, de motor, het peil van de olie en koelwater en de staat van de accu. Haal de juiste informatie aan boord: waterkaarten en almanak. Check de weersverwachting. Gebruik uw gezond verstand op het water en denk vooruit;
- Ken de vaarregels, boeien, borden en tekens. Zie het Binnenvaartpolitierglement (BPR);
- Kijk goed om u heen en óók regelmatig achterom. Dan ziet u tijdig achteropkomende schepen;
- Blijf uit de dode hoek van vrachtschepen. Een vuistregel: als u de schipper kunt zien, kan hij u ook zien;

- Geef binnenvaartschepen de ruimte. Bewaar waar mogelijk afstand;
- Vaar een duidelijke koers, zodat andere schippers weten wat u doet;
- Gebruik bij voorkeur een marifoon. Daarmee blijft u op de hoogte (door uit te luisteren) en kunt u contact leggen met andere schippers, brug- en sluiswachters;
- Voor alcoholgebruik gelden dezelfde regels als op de weg. Het maximale alcoholpromillage is 0,5.

Voor meer informatie over veilig varen en knooppunten:
www.varendoejesamen.nl.

Snelvaren

Wilt u snel varen? Dat mag, maar uitsluitend op de daarvoor aangegeven gebieden. Die zijn met gele tonnen gemarkeerd. Daarbuiten is snelvaren op de Friese meren niet toegestaan. Binnen de aangewezen snelvaargebieden mag alleen overdag snel worden gevaren en met name in de periode 30 april t/m 30 september. In deze periode is het voor andere schepen niet toegestaan in deze gebieden voor anker te gaan. Meer informatie over snelvaren vindt u op www.fryslan.frl/snelvaren.

Toezicht op het water

De provincie Fryslân beheert en onderhoudt circa 850 kilometer vaarweg. Wat minder bekend is, is dat de provincie ook toezicht houdt op het water. Als vaarwegbeheerder is ze verantwoordelijk voor de veiligheid en doorstroming van het scheepvaartverkeer. Bij de afdeling Provinciale Waterstaat zijn tien toezichthouders werkzaam, scheepvaartmeesters genoemd. Zij varen zestien uur per dag en zeven dagen per week door Fryslân. Scheepvaartmeesters hebben een breed takenpakket. Hun taken bestaan onder andere uit het begeleiden van grote transporten, het optreden bij calamiteiten en het controleren van documenten bij de beroepsvaart.

Daarnaast geven de scheepvaartmeesters ter plekke voorlichting aan watersporters en beroepsschippers over de regels die op het water gelden. Ze wijzen hen er ook op als het anders moet. Scheepvaartmeesters hebben bovendien opsporingsbevoegdheid. Als dat nodig is, schrijven ze een bekeuring uit of maken ze een proces-verbaal op bij zwaardere overtredingen. Toezichthouders van de provincie Fryslân werken samen met politie Fryslân, de dienst Waterpolitie van het Korps Landelijke Politiediensten, Wetterskip Fryslân en de gemeenten aan de veiligheid op en rond het water.

Verkeersborden

Langs de vaarweg staan borden met verkeerstekens die aangeven wat wel en niet mag. Hieronder staan de belangrijkste borden op een rijtje.

verplichting de vaarsnelheid te beperken, zoals aangegeven in km/u

verboden hinderlijke waterbeweging te veroorzaken

verplichting de stuurboordzijde van het vaarwater te houden

verboden te ankeren en af te meren

verboden voor zeilschepen

marifoonkanaal voor nautische informatie, bijvoorbeeld kanaal 18

verplichting vóór het bord stil te houden onder bepaalde omstandigheden

verplichting bijzonder op te letten

bepaalde doorvaarthoogte in meters

in-, uit- of doorvaren verboden

ontmoeten en voorbijlopen verboden

wachtplaats kleine schepen

Scheepvaartsituatie bij Franeker

Scheepvaart in Franeker moet vanaf 2017 rekening houden met een ingrijpend gewijzigde verkeerssituatie. De nieuwe Stationsbrug wordt op afstand bediend vanaf de Tjerk Hiddesluizen (VHF 20). De doorvaartopening is verbreed naar 17 meter. Daarnaast is de afgedamde Oosterstadsgracht, direct ten noordwesten van de Stationsbrug, nu bevaarbaar voor pleziervaartuigen met een max. hoogte van 2.40 m en diepgang 1.20 m. Voor een veilige doorvaart zijn door de vaarwegbeheerder een reeks verkeersmaatregelen ingesteld.

Stationsbrug en Oosterpoortbrug

De doorvaart van de Stationsbrug en de nieuwe vaste Oosterpoortbrug is geregeld met scheepvaartseinen voor sport- en vrachtschepen. Ter plaatse zijn voldoende afmeervoorzieningen ingeval geen doorvaart verleend wordt. Te allen tijde dient rekening gehouden te worden met tegenvaart!

Varend in oostelijke richting (vanaf Harlingen)

Pleziervaartuigen met een doorvaarthoogte van max. 2.40 m richting Franeker volgen de richting aanduiding Harlingen, Franeker, Klei-route.

Pleziervaartuigen die het Van Harinxmakanaal volgen in oostelijke richting melden zich, na het passeren van Frisiabrug, aan via VHF 20. Indien onmiddellijke doorvaart van de Stationsbrug niet mogelijk is, kan worden afgemeerd aan de wachtplaats.

Varend in westelijke richting (vanaf Leeuwarden)

Pleziervaartuigen met een doorvaarthoogte van max. 2.40 m richting Harlingen, worden aangeraden voor de Stationsbrug stuurboord uit te gaan richting Harlingen, Franeker, Klei-route. Deze route leidt via de Oosterstadsgracht.

Pleziervaartuigen die het Van Harinxmakanaal in westelijke richting volgen, melden zich aan via VHF 20 bij de Stationsbrug. Indien onmiddellijke doorvaart van de Stationsbrug niet mogelijk is, kan worden afgemeerd aan de wachtplaats.

Let op: Het is niet toegestaan direct na het passeren van de Stationsbrug, de Oosterstadsgracht in te varen! Dit in verband met achterop komend vaarverkeer.

Houd rekening met stroming!

Wanneer in Harlingen wordt gespuid via de Tjerk Hiddessluizen, moet de scheepvaart rekening houden met stroming bij de Stationsbrug en in de Oosterstadsgracht. Vooral in westelijke richting (vanaf Leeuwarden) is stroom van achteren hinderlijk bij het manoeuvreren voor de Stationsbrug. Vanuit de Oosterstadsgracht, Franeker, richting het Van Harinxmakanaal kunnen schepen door de stroom worden weggezet naar stuurboord.

Spuseinen op de Stationsbrug:

- Een driehoek met de punt naar boven betekent spuien van binnen naar buiten richting het Wad. Dus zuiging richting Harlingen.
- De punt naar beneden betekent spuien naar binnen, stroming richting Leeuwarden.
- Ziet u – komend uit de richting Leeuwarden – bij de Stationsbrug spuseinen branden, houd dan extra afstand tijdens het wachten op bediening. Dit in verband met de stroming.

De Afsluitdijk

De Afsluitdijk is hét icoon van de Nederlandse Deltawerken. Aan de ene kant de zilte Waddenzee, aan de andere kant het weidse en zoete IJsselmeer, van elkaar gescheiden door een 32 kilometer lange, kaarsrechte dijk. Al meer dan tachtig jaar is deze scheidslijn tussen de Waddenzee en het IJsselmeer een voorbeeld van wat er in Nederland mogelijk is als er geknokt moet worden tegen het water. Tussen 2018 en 2023 wordt de Afsluitdijk vernieuwd. Er staat veel te gebeuren want de ambities zijn hoog. Rijk en regio werken nauw samen aan een veilige, duurzame, aantrekkelijke en toekomstbestendige dijk.

Na ruim 80 jaar trouwe dienst is de Afsluitdijk aan een opknapbeurt toe. De dijk moet veiliger worden. Deze grootschalige versterkingswerkzaamheden van het Rijk bieden een historische kans voor regionale overheden (samenwerkend als De Nieuwe Afsluitdijk) om enkele grote projecten uit te voeren. De Afsluitdijk wordt een proeftuin voor duurzame energie. Er worden maatregelen getroffen om de ecologie te versterken en er komen nieuwe voorzieningen voor recreatie en toerisme.

Afsluitdijk Wadden Center

Op Kornwerderzand wordt het Afsluitdijk Wadden Center gerealiseerd. Dit wordt de plek waar u als bezoeker vanaf het voorjaar van 2018 het verhaal van Dutch Delta Design, Unesco Werelderfgoed Waddenzee en de nog te realiseren Vismigratierivier kunt beleven. Het centrum beperkt zich niet tot een traditioneel gebouw met daarin een informatiecentrum. Het wordt een totaalbeleving met daarin onderdelen die Kornwerderzand en de Afsluitdijk tot een bezienswaardigheid maken. Bovendien biedt het gebouw een spectaculair zicht op zowel de Waddenzee als het IJsselmeer.

Nu al meer weten?

Tot de opening van het Afsluitdijk Wadden Center kunt u nu al veel informatie vinden over de historie van de Afsluitdijk en de plannen voor de toekomst, in het huidige informatiecentrum op Kornwerderzand. Meer informatie over de projecten is te vinden op de website: www.deafsluitdijk.nl.

Voorkom diefstal van uw boot of buitenboordmotor

Jaarlijks worden ruim 1.200 boten en 2.100 buitenboordmotoren gestolen. Een boot en/of buitenboordmotor is een gemakkelijk doelwit. De politie houdt toezicht op jachthavens, neemt aangiftes op en spoort criminelen op. U kunt ook helpen, voorkom diefstal!

- Leg de boot zo goed mogelijk vast aan een kabel of ketting met een goedgekeurd slot;
- Zorg voor goed hang- en sluitwerk bij de kajuitingang;
- Zorg voor een aanvullend elektronisch beveiligingssysteem, bijvoorbeeld een alarmsysteem of een vaartuigvolgssysteem;
- Stal uw vaartuig in de winter in een veilige botenstalling;
- Zet uw postcode en huisnummer op een goed zichtbare plaats van uw boot, binnenboordmotor of buitenboordmotor;
- Als u uw boot op een trailer heeft staan, beveilig deze dan met een passend en goedgekeurd slot, bijvoorbeeld een koppelingslot of wielklem;

- Haal uw motor van de boot of zorg dat er een goedgekeurd buitenboordmotorslot op zit;
- Niets erin, niets eruit: neem waardevolle spullen mee bij het verlaten van de boot.

Registreer en maak foto's

Wordt uw boot en/of buitenboordmotor toch gestolen, dan helpt het als u een gedetailleerde omschrijving kunt geven. Als u een registratiekaart invult, heeft u altijd alle gegevens bij de hand. U kunt de registratiekaart downloaden op www.stichtingvbv.nl/vaartuigen. Of maak gebruik van de app.

Maak daarnaast foto's van uw eigendommen. Sla ze digitaal op, zodat u ze snel naar de politie kunt sturen op het moment dat de boot en/of buitenboordmotor gestolen is. Heeft uw boot bijzondere kenmerken, zet deze dan ook op de foto.

Aangifte doen

Op het moment dat u aangifte doet, wil de politie zoveel mogelijk van de gestolen boot en/of buitenboordmotor weten. Dan is de kans groter dat uw eigendommen terug worden gevonden. Zorg dat u de volgende gegevens bij de hand heeft:

- Kopie registratiebewijs snelle motorboot (indien van toepassing);
- Een foto van het vaartuig;
- Het rompnummer en overige serienummers van het vaartuig en de voortstuwingsinstallatie;
- Naam en thuishaven alsmede de locatie waar deze op het vaartuig zijn aangebracht;
- Bijzondere kenmerken van het vaartuig;
- Het serienummer van de trailer (indien van toepassing);
- De RDW-gegevens van de trailer (indien van toepassing).

Verdachte situaties?

Een laatste tip: waarschuw de politie altijd als u iets verdachts ziet bij jachthavens of aanmeerpunten. Bel **0900-8844** (lokaal tarief) of bij een heterdaadsituatie **1-1-2**. Schroom niet om te bellen. Liever een keer teveel gebeld, dan te weinig.

Samen werken aan veiligheid

De samenwerkende diensten van de politie, de provincie Fryslân, Wetterskip Fryslân, Rijkswaterstaat en de gemeenten bewaken de veiligheid op en rond het water en de naleving van de regels.

Geluidsoverlast? Meld het!

Heeft u veel last van (geluids)overlast? Geef uw melding dan door aan de havenmeester of de politie via **0900-8844**. Bij aanhoudende (geluids)overlast en na een waarschuwing worden de veroorzakers de haven uitgestuurd en eventueel wordt geluidsapparatuur in beslag genomen. Politie, bootverhuurders en havenmeesters in de hele provincie worden hiervan op de hoogte gesteld, zodat het probleem niet elders opnieuw ontstaat.

Burgernet op het Water

Als de politie een melding krijgt van een vermist persoon of een gestolen vaartuig, start zij een Burgernetactie op. Deelnemers die zich hebben aangemeld voor Burgernet krijgen dan een bericht via de (mobiele) telefoon. Hiermee is de kans groter dat de vermiste persoon of verdachte wordt opgespoord. Wilt u meehelpen? Meld u aan via www.burgernet.nl.

Schipper niet met drank

Het is vakantie. Daar mag best op gedronken worden, maar als u nog gaat varen, drinkt u gewoon niet. U kruipt toch ook niet achter het stuur van uw auto met een slokje op? Het maximaal toegestane alcoholpromillage voor schippers is 0,5 promille, net als voor bestuurders op de weg. De maatregel geldt voor zowel beroepsschippers als pleziervaarders. De politie houdt in het zomerseizoen regelmatig alcoholcontroles op de Friese wateren. De boetes zijn hoog.

Meer informatie: www.politie.nl of volg ons op twitter: [@toezichtewater](https://twitter.com/toezichtewater).

Recreatieschap Marrekrite: gratis aanleggen midden in de natuur

In Fryslân vindt u midden in de natuur, op de meest bijzondere plekje, meer dan 3.500 Marrekrite-aanlegplaatsen. Hier mag u maximaal drie dagen gratis blijven liggen en kunt u genieten van de Friese natuur. Marrekrite onderhoudt en beheert deze vrije ligplaatsen, zorgt op heel veel plaatsen voor afvoer van recreatieafval, onderhoudt boeien en bakens in recreatievaarten en beheert andere recreatieve voorzieningen op en om het Friese water. Recreatieschap Marrekrite doet dit namens de provincie Fryslân en de 19 Friese gemeenten.

Wimpel

Het onderhouden van de Marrekrite-aanlegplaatsen kost veel geld. Wij stellen uw bijdrage dan ook erg op prijs. Door het kopen van de Marrekritewimpel draagt u direct bij aan het in stand houden van vrije ligplaatsen in Fryslân! De wimpel is te koop via de website van Recreatieschap Marrekrite, bij de vele vrijwilligers in het veld en via een groot aantal verkooppunten.

Dit is een bijzonder jaar omdat Recreatieschap Marrekrite 60 jaar bestaat. Ter ere daarvan is een speciale wimpel gemaakt. Kijk voor meer informatie op www.marrekrite.frl.

MarBoei: vast en vrij

De MarBoei is een boei van kunststof met een groot oog bovenop. De bijzondere Marrekrite-aanlegplekken vindt u, net als onze andere aanlegplaatsen, op de mooiste plekjes in Fryslân.

Afmeren en wegvaren

Het afmeren is eenvoudig. U hoeft maar één lijn vast te maken. De wind houdt het schip automatisch weg van de boei. Een handige schipper legt alleen aan en dat binnen een minuut. Wegvaren kan heel gemakkelijk en zonder stress. Achter de boei ligt het schip al met de kop in de wind. Het schip is dus altijd klaar om weg te varen. Het enige wat u hoeft te doen, is de tros losmaken en het schip laten 'vallen'. Vervolgens vaart u zo weg.

Poëtische ankerplaats

Een MarBoei is meer dan een Marrekrite-ligplaats. Voor wie wil, kan een MarBoei ook een poëtische ankerplaats zijn. Op www.marboei.frl vindt u de gedichten die horen bij de MarBoeien in onder andere De Alde Feanen. Dit project is tot stand gekomen i.s.m. De Moanne.

Werk aan het Van Harinxmakanaal

In 2017 werkt de provincie Fryslân hard aan het Van Harinxmakanaal. Er worden bruggen vervangen en aquaducten gebouwd. Zo wordt de doorvaart op het kanaal geoptimaliseerd en geschikt gemaakt voor klasse-V schepen.

In Leeuwarden wordt de Drachtsterbrug vervangen door een aquaduct. Eind augustus gaat het autoverkeer door het aquaduct en is er een vrije doorvaart. Vanaf september 2017 wordt de Drachtsterbrug gesloopt. Tijdens de sloop kan de scheepvaart hinder ervaren door enkele eenzijdige stremmingen. Ook worden de remming- en geleidewerken nog vervangen.

De Zwettebrug aan de westzijde van Leeuwarden wordt in de 2e helft van 2017 ook gesloopt, tegelijkertijd worden ook hier de remming- en geleidewerken vervangen. De scheepvaart kan hier hinder ervaren door enkele eenzijdige stremmingen.

In Harlingen wordt gewerkt aan de N31. De nieuwe weg kruist in de toekomst het kanaal met een aquaduct. Dit aquaduct is in het voorjaar van 2017 op zijn definitieve plek in het kanaal gevaren. Overige werkzaamheden zullen weinig tot geen last opleveren voor het vaarverkeer. Eind van het jaar wordt de Koningsbrug bij Harlingen gerenoveerd. Dit kan enige hinder met zich meebrengen.

In 2018 wordt de vervanging opgestart van de bruggen Ritsumasyt en Dronryp. In 2019 worden de oevers aangepakt rondom Dronryp. De krappe bocht in Franeker zal naar verwachting begin 2019 verruimd worden zodat de grotere schepen meer ruimte krijgen. In de tweede helft van 2017 wordt gestart met het baggerwerk op het traject Leeuwarden-Fonejacht.

Informatie

De meest ingrijpende werkzaamheden worden zoveel mogelijk buiten het vaarseizoen uitgevoerd. Dit wordt tijdig gemeld op www.vaarweginformatie.nl en via twitter @ScheepvaartFRL, zodat u ongehinderd door het Van Harinxmakanaal kunt varen!

Foto: Hans Pietersma

Ziet u een gele boei? Winterrustgebied!

In de winterperiode komt u gele boeien tegen op verschillende plekken in de Friese Meren en Alde Feanen. Deze boeien markeren de winterrustgebieden voor een groot aantal bijzondere vogelsoorten. Bijvoorbeeld de wintertaling, de slobbeend en het nonnetje. Tussen 1 oktober en 1 april vragen we u deze gebieden niet in te varen.

De gebieden liggen langs de oevers van de meren in het ondiepe water, maar nooit in vaargeulen. U vindt de gele boeien bij:

- De Fleuzen;
- De Aldegeaster Brekken;
- De Wite Brekken en Swarte Brekken;
- De Alde Feanen;
- De Snitser Mar.

Het belang van winterrustgebieden

Om de vogels in het Merengebied te behouden, is winterrust van belang. De vogels hebben de winterrustgebieden nodig om voldoende aan te sterken voordat ze naar hun zomergebieden vertrekken om te nestelen. Iedere keer dat ze onnodig opvliegen, verliezen ze wat van hun energievoorraad.

Natura 2000

De winterrustgebieden zijn aangewezen als Natura 2000-gebied. Dit is een natuurgebied met internationale waarde vanwege de aanwezigheid van verschillende vogelsoorten. Met deze erecoode willen we ervoor zorgen dat deze soorten behouden worden.

Melden van activiteit in winterrustgebieden

Vogeltellers houden de activiteiten in de winterrustgebieden in de gaten. Zij controleren de gebieden eens in de paar weken.

Ziet u zelf een bootje of andere activiteit in de rustgebieden?

Dan horen wij dat graag. U kunt dit melden door te mailen naar winterrust@fryslan.frl. Geef hierbij aan:

- om welk type voertuig het gaat. Een jacht, zeilboot, sloep, motorbootje, visbootje of overige;
- of er watervogels zijn (Ja/Nee);
- of de persoon een toezichthouder is (Ja/Nee);
- eventuele opmerkingen.

U vindt de winterrustgebieden ook in Watersport-app. Samen werken we aan het behoud van onze prachtige Friese natuur!

2 Sportvissen en zwemmen

Sportvissen in Fryslân 'Elts mei graach ris fiskje'

Fryslân is bij uitstek een provincie waar u kunt sportvissen. Of u nu een doelgericht specialist, een actief wedstrijdvisser of een zeevisser bent, óf dat u vist uit pure liefhebberij; met ruim 17.000 hectare viswater biedt Fryslân volop ruimte voor elke vorm van hengelsport.

Het spreekt voor zich dat ook het sportvissen aan regels is gebonden. Een vergunning is in alle omstandigheden verplicht. Als u al in het bezit bent van de VISpas, of voor jongeren de JeugdVISpas, voldoet u aan de voorwaarden voor de meeste wateren. Mocht u alleen in een korte periode willen sportvissen, omdat u bijvoorbeeld geniet van de welverdiende vakantie in Fryslân, dan kunt u een weekvergunning kopen. Deze zijn verkrijgbaar bij de VVV's en de Hengelsportwinkels in Fryslân, voor ongeveer 10 euro.

Met de app Visplanner wordt vissen nog leuker. U ziet gelijk welke mooie visstekken en -voorzieningen bij u in de buurt zijn. En wilt u weten welke vis u zojuist heeft gevangen? De app Vissengids heeft het antwoord.

Sportvisserij Fryslân is de overkoepelende hengelsportorganisatie voor de 33 Friese hengelsportverenigingen, waarbij meer dan 34.500 sportvissers zijn aangesloten. Voor meer informatie kunt u contact opnemen met het kantoor in Grou: 0566 - 624 455 of kijk op www.visseninfriesland.nl.

Veilig zwemmen in open water

Fryslân is een provincie met veel water. In de zomer wordt veel gezwommen in het Friese water. Voor uw veiligheid en gezondheid is het verstandig om te zwemmen in door de provincie aangewezen officieel zwemwater. Vanaf het zwemseizoen in 2014 houdt de Friese Uitvoeringsdienst Milieu en Omgeving (FUMO) de veiligheid en kwaliteit van de aangewezen zwemwateren in de gaten. Dit gebeurt in nauwe samenwerking met de waterbeheerders en de beheerders van de zwemlocaties. Op pagina 30 is een overzicht gemaakt van de zwemplaatsen in Fryslân en de aanwezige voorzieningen.

Veiligheid

De aangewezen zwemplekken worden gecontroleerd op veiligheid en waterkwaliteit. Zwemmen in open water blijft wel altijd op eigen risico. Er kunnen bijvoorbeeld glasscherven, puin of andere obstakels op de bodem liggen. Ook kunnen stromingen en voorbij varende schepen voor gevaar zorgen. Neem altijd uw eigen veiligheid in acht. Dit kunt u doen door:

- het checken van de waterkwaliteit via www.zwemwater.nl;
- vooraf te bellen met de zwemwatertelefoon (058 - 292 56 50);
- niet alleen te gaan zwemmen;
- niet te duiken in troebel of ondiep water;
- zo weinig mogelijk water binnen te krijgen;
- geen afval te laten slingeren;
- u aan de regels te houden;
- te letten op de informatie op de borden bij de zwemlocaties.

Waarschuwing, negatief zwemadvies of zwemverbod

Tijdens het zwemseizoen (van mei tot oktober) nemen de waterschappen of Rijkswaterstaat ten minste één keer per maand een monster van het water. Dit monster wordt onderzocht op de aanwezigheid van ziekteverwekkende bacteriën. Meestal is het Friese zwemwater goed. Maar toch kan het voorkomen dat de waterkwaliteit niet goed is. Mocht er iets aan de hand zijn, dan geven we een waarschuwing af. In ernstige gevallen geven we een negatief zwemadvies of wordt er een zwemverbod ingesteld. Wanneer u na het zwemmen in open water

klachten krijgt, neem dan contact op met de huisarts of de GGD (088 - 22 99 222) en meld het via de zwemwatertelefoon.

Botulisme

Tijdens een warme zomer is de kans op botulisme (verhoogd) aanwezig. Botulisme is een vergiftiging waaraan vooral watervogels en vissen doodgaan. Wanneer u (veel) vissen en/of watervogels ziet drijven in het water, meld dit dan bij het waterschap via het milieu-alarmnummer 058 - 212 24 22.

Blauwalgen

Algen en wieren komen van nature voor in het water en vormen meestal geen risico. Maar soms zijn de blauwgroene of heldergroene drijfslagen giftig. Zwemmen op plaatsen waar deze drijfslagen voorkomen, wordt sterk afgeraden. Bij een vergiftiging door blauwalgen kunt u last krijgen van hoofdpijn, maag- en darmstoornissen, huiduitslag, oorpijn, oogirritaties of gezwollen lippen.

Zwemmersjeuk

Zwemmersjeuk wordt veroorzaakt door de larfjes van een parasiet. De larfjes leven gewoonlijk op watervogels, maar kunnen ook op de huid terecht komen. Wanneer deze in aanraking komen met uw huid krijgt u rode jeukende bultjes, die meestal na enige dagen weer verdwijnen.

Contact

Voor meer informatie over waarschuwingen, adviezen en zwembododen en/of klachten kunt u terecht op: www.zwemwater.nl en bij de zwemwatertelefoon 058 - 292 56 50.

Zwemwaterlocaties

Kitesurfgebieden

Westerzeedijk (Harlingen)	1 apr tot 1 sep	Hindeloopen tot aan badpaviljoen	gehele jaar
Hoek van Bant (Dongeradeel)	1 jun tot 1 okt	Mirnser Klif	gehele jaar
Kornwerderzand	1 mei tot 1 okt	Stavoren bij de Potvis	gehele jaar
It Soal (Workum)	1 sep tot 1 jun	Westzijde veerdam Nes (Ameland)	gehele jaar
Holle Poarte (Makkum)	1 okt tot 1 mei	Groene Strand (Wadzijde)	
Strand Lemmer	1 okt tot 1 mei	West-Terschelling	gehele jaar

Noordzee

1.	Badstrand Badhuis	Oost-Vlieland		•	•	•	•	•	•
2.	Badstrand West aan Zee	Terschelling		•	•	•	•	•	•
2a.	Midland aan Zee	Terschelling		•	•	•	•	•	•
3.	Badstrand Hoorn	Terschelling		•	•	•	•	•	•
3a.	Badstrand Formerum	Terschelling		•	•	•	•	•	•
3b.	Badstrand Oosterend	Terschelling		•	•	•	•	•	•
4.	Badstrand Hollum	Ameland		•	•	•	•	•	•
5.	Badstrand Nes	Ameland		•	•	•	•	•	•
6.	Badstrand Buren	Ameland		•	•	•	•	•	•
7.	Badstrand Prins Bernhardweg	Schiermonnikoog		•	•	•	•	•	•

Eilanden

8.	Duinmeertje Hee	Hee	•	•	•				
9.	De Vleyen	Nes				•			
10.	Berkenplas	Schiermonnikoog		•	•				•

IJsselmeer

11.	De Holle Poarte	Makkum		•	•	•			•
12.	It Soal	Workum	•	•	•	•			
13.	Badpaviljoen	Hindeloopen	•	•	•				•
14.	Molkwerum	Molkwerum		•	•				
15.	It Súderstrand	Stavoren		•	•	•	•	•	•
16.	Mirnser Klif	Mirns	•	•	•	•	•	•	•
17.	De Hege Gerzen	Oudemirdum		•	•	•	•	•	•
18.	Lemsterstrand	Lemmer	•	•	•	•	•	•	•

Fryslân, vaste land

19.	Oostmahorn	Oostmahorn		•	•	•			
20.	Eeltsjemar	Rinsumageast	•	•	•	•	•		
21.	Harlingerstrand	Harlingen		•	•	•	•	•	•
22.	Lytse Wielen	Leeuwarden	•	•	•	•	•	•	•
23.	Grutte Wielen	Leeuwarden			•	•	•	•	•
24.	Dagrecreatierrein Klein Zwitserland (Sumar)	Burgum	•	•	•	•	•	•	•
25.	Eastermar	Eastermar	•	•					
26.	Zwemplaats Earnewâld	Earnewâld	•	•	•				
27.	De Leien	Rottevalle	•	•	•	•			•
28.	Smeliester Sân	Smalle Ee		•	•	•			
29.	Pottenstrand	Sneek		•	•	•	•	•	
30.	Terherne	Terherne	•	•	•	•	•	•	•
31.	Aldegeaster Brekken	Oudega	•	•	•	•	•	•	
32.	Heeg	Heeg	•	•	•	•	•	•	
33.	Indijk	Indijk		•	•	•			
34.	Langwarder Wielen	Langweer	•	•	•	•	•	•	•
35.	Woudfennen	Joure	•	•	•	•	•	•	•
36.	Nannewiid	Oudehaske	•	•	•	•	•	•	•
38.	De Kuilart (Koudum)	Galamadammen	•	•	•	•	•	•	•
39.	De Lange Hoek	Elahuizen	•	•	•				
40.	Zwem- en surfcentrum	Balk	•	•	•	•	•	•	•
41.	De Ulesprong	Sint Nicolaasga	•	•	•	•	•	•	•
42.	Rohel	Rohel	•	•	•	•	•	•	•
43.	De Heide	Heerenveen	•	•	•	•			
44.	Canadameer	Appelscha		•	•				
45.	De Driesprong	Langelille	•	•					
46.	Spokeplas	Noordwolde	•	•	•	•	•	•	•
47.	Skipsleat	Joure	•	•	•				
48.	De Swanneblom	Slapperterp	•	•	•	•			
49.	De Vlinderslag	Wolvega	•	•	•				
50.	Swimplak Blauwhoek	Jistrum		•					

voorzieningen:

- driflijn
- zandstrand
- parkeergelegenheid
- toiletten
- douches
- restaurant, paviljoen, snackbar.

3 Electrisch varen

Foto: Marcel van Kammen

Ervaar Fryslân vanaf het water: kom elektrisch varen!

Liefhebbers van schoon en fluisterstil varen opgelet: voor het vaarseizoen van 2018 heeft Fryslân maar liefst drie electric-only routes. Hier varen alleen elektrisch of hybride aangedreven sloepen. Gaat u liever suppen (Stand Up Paddling) of kanoën? Ook dan kunt u terecht op de electric-only routes!

Varen over de wateren van Fryslân is een prachtige belevenis, vooral met een elektrische boot. U 'hoort' dan namelijk de rust en ruimte van de Friese Meren. Elektrische vaartuigen zijn stiller dan motorboten. Bovendien vervuilen ze het water niet. Goed voor u als watersporter én voor het milieu!

Heeg – Oudega

Bij Heeg ligt een prachtig vaarrondje. De sloepenroute loopt vanaf Heeg over de Idsegeasterpoel naar Oudega en via het Ringwiel en het Sâanmar weer terug naar Heeg. De route ligt tussen twee gezellige watersportdorpen en u komt verschillende aanlegsteigers tegen. Zo kunt u extra genieten van de stilte, de geluiden van het water en de vogels.

Foto: Marcel van Kammen

Bûtenfjildroute

Nog vóór de zomer van 2017 is de tweede electric-only route een feit. Deze vaarverbinding loopt vanaf de Grutte Wielen bij Leeuwarden via Ryptsjerk en het natuurgebied Bûtenfjild naar de Swemmer bij De Westereen. Deze sloepenroute is deels electric-only en een prachtige uitbreiding van het vaarnetwerk in Fryslân: de sloepenroute verbindt het Bûtenfild met Leeuwarden en met de Lits-Lauwersmarroute.

Reidmarroute

Na de zomer van 2017 starten de werkzaamheden aan de derde electric-only route. De Reidmarroute is een voormalige kanoroute vanuit Bolsward over de Blauhûsterpuollen naar Oudega. Via deze sloepenroute vaart u straks onder andere langs de meertjes It Fliet, het Reidmar en het Sipkemar. Bovendien komt u via deze sloepenroute langs kleine Friese dorpjes. In het vaarseizoen van 2018 kunt u genieten van al het moois langs de Reidmarroute.

Het Friese Merenproject

De electric-only routes zijn onderdeel van het voormalige Friese Merenproject. Vijftien jaar lang werkte de provincie Fryslân met gemeenten en andere partijen aan het aantrekkelijker maken van de watersport in Fryslân. In 2017 worden de laatste projecten opgeleverd.

Belangrijke telefoonnummers

Algemeen alarmnummer.....	112
GGD Fryslân.....	088 - 229 92 22
Centrale Meldpost IJsselmeergebied.....	0320 - 26 11 11
Milieualarmnummer.....	058 - 212 24 22
(Water)Politie.....	0900 - 8844
Provincie Fryslân (algemeen).....	058 - 292 59 25
Recreatieschap De Marrekrite.....	058 - 212 85 81
Sportvisserij Fryslân.....	0566 - 624 455
Wetterskip Fryslân.....	058 - 292 22 22
Zwemwatertelefoon.....	058 - 292 56 50

Colofon

Redactie

Afdeling Communicatie
provincie Fryslân
Postbus 20120
8900 HM Leeuwarden
provincie@fryslan.frl

Vormgeving

Klaas Pot, provincie Fryslân

Fotografie

Klaas Pot, Johannes de
Vlugt, Sportvisserij Fryslân

Druk en oplage

Rekladruk, Giekerk
13.000 exemplaren

Niets uit deze uitgave mag
worden overgenomen,
gekopieerd of vermenig-
vuldigd op welke wijze dan
ook, zonder schriftelijke
toestemming van de
provincie Fryslân.

© provincie Fryslân 2017.

App voor watersporters

Speciaal voor alle zeilers, vaarders en zwemmers in Fryslân is er de Watersport app. Hiermee heeft u altijd actuele informatie bij de hand over brugtijden en plekken waar u veilig kunt zwemmen. De app is gratis verkrijgbaar voor Apple en Android.